

Ärgh?

Bästa **modersmåslärare**!

Det är dags igen! Svenska modersmåsläraryrket i Finland utlyser skrivtävlingen **Ärgh? - en kolumntävling för dig som har något på hjärtat** i samarbete med Svenska kulturfonden. I år har vi öppnat tävlingen för alla finlandssvenska studerande i gymnasiet och för motsvarande åldersgrupp inom yrkesutbildningen.

Tävlingsuppgiften är att skriva en kolumn på max. 3000 tecken (inklusive mellanslag). Ämnet är fritt! Som bekant kan kolumner handla om både stort och smått - det viktiga är att skribenten skriver om något som verkligen engagerar honom eller henne.

Bifogat finns ett material som handlar om kolumnen som textgenre skrivet av författaren och journalisten Magnus Londen. Materialet kan också laddas ner på Smlf:s hemsida **smlf.fi**.

Tävlingsdeltagarna sänder själva in sina bidrag genom att fylla i sina kontaktuppgifter och bifoga sina kolumner i pdf-format på Smlf:s hemsida. Deadline är söndagen den 31 maj 2020.

Första pris i tävlingen är en resa för två personer till en nordisk huvudstad. Andra och tredje pris är en surfplatta fulladdad med litteratur. Tävlingsjuryn består av journalist Jeanette Björkqvist, författare Johanna Holmström och lärare i historia och samhällslära Petter Wallenius.

Din uppgift som lärare är att locka, inspirera och handleda dina elever. Vi vill uppmuntra studerandena att finslipa sina texter innan de skickar in dem. Bland lärare vars elever skickat in bidrag till tävlingen lottar vi ut en årsprenumeration av Språktidningen.

Kolumnen och dess kusiner

Det finns flera olika texttyper som påminner om kolumnen. Ordlistan hjälper dig att reda ut några viktiga begrepp i sammanhanget.

Argh?

KOLUMN

En kolumn är en personlig spalt i en tidning. Den kan handla om många olika saker och hittas på olika ställen i en dagstidning, t.ex. på debatt-, kultur- och sportsidorna. Det gemensamma för kolumner är att de handlar om någonting aktuellt. Ibland kan de vara personliga, ibland mera analytiska, argumenterande eller t.o.m. humoristiska.

KOLUMNIST

Den som skriver kolumner kallas kolumnist. Dagstidningar brukar ha utomstående kolumnister (ofta politiker, forskare, författare och andra kulturpersonligheter) som skriver regelbundet. Men också tidningens egna redaktörer skriver kolumner.

KRÖNIKA

Ordet krönika har sina rötter i grekiskans khronikos som betyder ”hörande till tiden”. Tidigare har man definierat krönikan som en text som berättar om vad som hänt i kronologisk ordning. Men i dag menar man för det mesta en personligt skriven spalt om ett aktuellt ämne, ungefär det samma som en kolumn med andra ord. Ordet krönika används ofta i denna betydelse i Sverige medan vi i Finland brukar tala om kolumner.

KRÖNIKÖR

Den som skriver krönikor kallas krönikör.

KÅSERI

Kåseriet är också en personligt hållen spalt i en tidning, men har som syfte att roa läsaren. Ordet kommer från franskans causer som betyder ”att samtala” och det är också ganska vanligt att man lägger in talspråksdrag i texten när man skriver ett kåseri. Kåserier handlar ofta om någonting som skribenten själv har varit med om och behöver inte vara djupsinniga eller aktuella. Därför påminner kåseriet om BLOGGINLÄGGET som texttyp, men vanligtvis är ett kåseri längre än ett blogginlägg.

KÅSÖR

Den som skriver kåserier kallas kåsör. Kåsören brukar underteckna sitt kåseri med en pseudonym istället för med sitt riktiga namn.

Kolumner, krönikor och kåserier ser lite olika ut i olika tidningar, men är ungefär 3000 tecken långa, nuförtiden ofta kortare, och utformas grafiskt som avlånga spalter. Kolumner och krönikor pryds ofta av ett foto på skribenten. Detta med personligt hållna och undertecknade reflektioner har inte alltid varit en självklarhet inom journalistiken. I början av 1990-talet inträffade en stor kolumnboom som fortfarande håller i sig – men som också utvecklats till nya och kortare former: som bloggar och twitter. Kåseriet som texttyp är äldre än kolumnen.

Att jobba **med** kolumner

INNEHÅLL

- Vad vill skribenten väcka diskussion om med sin kolumn?
- Är den diskuterande, argumenterande eller kanske provocerande?
- Är den informativ, underhållande eller ironisk?
- Hur subjektiv/objektiv är kolumnen?

MÅLGRUPP

- Vänder kolumnen sig till en viss målgrupp?
- Hur reagerar mottagaren?

GENRE, SPRÅK OCH STIL

- Finns det drag typiska för kolumnen?
- Leker skribenten med formen?
- Använder skribenten sig själv som utgångspunkt?
- Hurdan är stilnivån på språket?
- Använder skribenten stilistiska medel?
- Lockar rubriken till läsning?

Stå upp för nånting!

Argh?

”Din kolumn är en form av berättelse, jobba därför på att få storn att gå framåt, så att den hela tiden leder vidare till nästa mening, nästa stycke.”

Magnus Londen

Det viktigaste först: Var dig själv! Var modig. Stå upp för din sak!

Det är din text, det är just du som skriver, så försök inte gissa dig till vad du tror att du borde skriva och vad du borde tycka.

IDÉSAMLING

Var nyfiken. Lyssna på folk. Lyssna på dig själv. Håll ögonen öppna. Ofta kommer idéerna från din vanliga vardag.

Läs tidningar, titta, surfa, snacka med andra.

Hitta det du vill säga! Försök formulera det för dig själv i en enda mening, typ ”Rösträtten borde sänkas till 16 år”. Börja sedan fundera på argumenten för och emot.

Minns att EN bra och genomtänkt tanke är bättre än tio halvfärdiga tankar. Försök alltså inte svälja för mycket på en gång. Du kan inte rädda eller snacka ner hela världen på en gång (spara en del till nästa gång).

En kolumn kan handla om stort eller smått, oftast något mitt emellan det. Du kan använda humor, självironi och en slapp stil. Men du kan också vara seriös som bara den. Huvudsaken är – igen – att det är DU som skriver och tycker till.

Om du inte vill skriva om de stora frågorna som svälten i världen, aids eller miljöförstöring SKA DU INTE GÖRA DET. Skriv alltid om ett ämne som står dig nära.

FAKTA

Kolla upp alla fakta. Och som du vet: Det finns mycket fler och ofta bättre källor än wikipedia.

Skriv inte "Det lär vara så och så..." om det är fakta som går att kolla upp.

Försök lätta upp hårda fakta. Skriv hellre "en av tre finlandssvenskar tycker så och så" än "33,3 % av finlandssvenskarna tycker så och så...". Lägg inte för mycket fakta med i en kolumn.

NÄR DU SKRIVER

Gå rakt på sak! Börja med en miniberättelse, ett exempel ur livet, vad som helst som väcker läsarens intresse. Ta argumenten och det allmänna senare.

OM DU SKRIVER om ditt privatliv, försök visa varför det också har en allmän betydelse. Börja med ditt exempel ur livet, och bygg sedan vidare till de stora sanningarna. Att göra tvärtom (att börja med det stora, allmänna och svåra) funkar sällan i en kolumn – läsaren hinner somna.

Nuförtiden frossar en del kolumnister i sitt privatliv. Om du gör det, se till att det är ditt liv du frossar i, inte din kompis... Och tänk två (eller kanske tre) gånger på om du vill att hela Svenskfinland ska veta "allt" om dig. Om svaret är ja och du har något viktigt och roligt att berätta: kör på!

ARGUMENTERA FÖR DIN sak (om det är en sådan kolumn). Bevisa varför du har "rätt". Men ta också upp motargumenten, visa varför du tänker på ett annat sätt.

RYTMEN I TEXTEN är jätteviktig. Variera korta och långa meningar, liksom korta och längre stycken. Använd synonymordböcker. Upptäck språket genom att läsa andras texter.

Din kolumn är en form av berättelse, jobba därför på att få storyn att gå framåt, så att den hela tiden leder vidare till nästa mening, nästa stycke. Det här är bland det viktigaste i skrivjobbet, att stryka det onödiga, men ändå så att läsaren inte i förväg kan gissa sig till exakt vad du kommer att skriva. Varje god berättelse innehåller överraskningar!

Att (delvis) upprepa något är ett gammalt retoriskt trick, ungefär så här:

Politikerna säger att vi är för unga.

De säger att vi ingenting vet.

Att vi ingenting förstår.

Men vad säger det om dem när man ser hur samhället ser ut i dag?

FUNDERA PÅ EXEMPLET ovan och se vad tricket är. Öva dig på detta. Hitta på vad som helst för galna exempel för dig själv och låt tangentera glöda. På nytt och på nytt.

NÄR MAN SKRIVER finns det en gyllene siffra. Den siffran är tre (3).

När du räknar upp något, när du vill bevisa något, när du upprepar något – gör det tre gånger.

Skriv:

Jag vill påverka. Jag vill ryta till. Jag vill rösta.

Hellre än:

Jag vill påverka, jag vill vara med, jag vill ryta till, jag vill tycka till, jag vill rösta.

Mer än tre blir oftast för mycket. Men kom ändå ihåg: att skriva är inte matematik, det finns inga fasta regler, så ibland kan det funka perfekt att räkna upp 77 saker.

Argh?

VAR INTE BLYG, var inte försiktig i onödan, argument kan spetsas till, du kan chockera om det känns rätt, en kolumn ska väcka tankar och reaktioner

SLUTET. ARGH. Det här är inte lätt. Men ingen panik, det finns många knep:

■ Du kan knyta tillbaka till början.

■ Du kan sluta med att ställa en provocerande fråga som får läsaren att haja till. Se bara till att frågan stöder det du skrivit. Att sluta med en fråga kan vara effektivt för det

där frågetecknet får läsaren att stanna upp en stund.

■ Du kan också sluta med ett tillspetsat konstaterande.

Typ:

Så länge jag inte har rösträtt är detta inte mitt samhälle. Och Finland är inte mitt land!

EFTERJOBDET

Ge din text till en kompis eller en vuxen, vem som helst vars smak och omdöme du litar på. Det är viktigt att personen kan tala ärligt med dig. Lyssna på feedbacken, både det positiva och negativa. Det kan vara svårt att få kritik, men kom ihåg att texten kan vinna mycket på att du lyssnar och gör förändringar. ALLA kända författare och journalister i hela världen tar emot kritik av någon annan, det är just så texter växer och blir större.

Fundera på feedbacken du fått, och gör ändringar som motsvarar din stil.

Glöm nu din text för någon dag. Varje text mår bra av att vila.

Läs den sedan med fräscha ögon och skriv modigt om sånt som inte fungerar. Om du märker att någon mening måste läsas två gånger för att förstås är det något fel på meningen = skriv om!

Om du tycker att du överdriver i din kolumn gör du det antagligen = skriv om.

Om du påstår något som du inte är säker på = kolla upp och ändra om något var fel.

Och till sist: när du kollat språket noga, när du t.ex. skrattar när du läser din text och du tycker den är bra – då är den också bra.

Och då säger jag grattis. Nu ska du lämna in texten!

Du ser ju inte utländsk ut

FREDRIK SHAW

STUDERANDE VID EKENÄS GYMNASIUM

Jag är vit. Det är där likheterna med finländaren tar slut.

Jag har ett annat modersmål, annat hemland, andra matvanor och annorlunda värderingar. Jag kan inte relatera till någonting som hände mina finska vänner före jag fyllde åtta år.

Men jag är vit.

Jag ser hur rasistiska kommentarer kastas mot mina klasskamrater, fastän de har bott i Finland hela sitt liv. Deras föräldrar har respektabla yrken, de betar sig inte annorlunda. Men ändå är de inte riktigt som alla andra.

De är inte vita.

Före den här kolumnen skrevs 14 maj har det skett 105 massskjutningar i USA under 2019. Det innebär att på fyra av fem dagar sker det en massskjutning. Varför antar vi inte då att alla amerikaner är terrorister?

De är vita.

En mörkhyad man går i butiken. Han heter Samba, jobbar som sjukskötare och tycker om att se på fotboll. Han har inte gjort något fel.

Plötsligt så har alla handen på väskan. De drar flickvännen närmare. De stirrar misstänksamt på honom. De är rädda. Det tar en tid för honom att förstå varför.

Han skulle gärna vara vit.

En invandrare blir inte kallad till några arbetsintervjuer för att han har ett utländskt namn. Medan när jag berättar mitt efternamn till någon som ser på fotboll så påpekar de ofta att jag delar efternamn med en fotbollsspelare. Vi skrattar kort.

Tur att jag inte heter Amir.

En gång diskuterade jag med en vän om hur lite jag borde passa in i normen. Diskussionen hann knappt börja innan han sade: "Men du ser ju inte utländskt ut!" Förstås! Den självklara förklaringen. Första intryck är viktiga och det första intrycket någon får är hur man ser ut. Man kan byta kläder och färga håret, men hudfärgen är det svårt att bli av med. På några sekunder kan vilken våldtäktsman, pedofil eller terrorist som helst anses vara ofarlig för att han är en av oss. I samma sekunder kan en omtänksam läkare, en genialisk forskare eller en snäll lärare stämplas som utlänning och farlig för att hen är annorlunda.

Tur att jag är vit.

Vinnarkolumn 2019

JURYNS MOTIVERING

Med en finurligt uppbyggd stilistik fångar skribenten ett viktigt tema i dagens mångkulturella Finland. Texten är personligt skriven, men lyckas trots detta lyfta upp problematiken till en allmän nivå som engagerar läsaren. Temat med utanförskap baserat på etnicitet är en aktuell och seriös fråga. Juryn är särskilt imponerad av hur skribenten lyckats fånga kärnan i vilka faktorer en exklusion kan basera sig på utan att bli övertydlig.

Fritjof Sahlströms kolumn tar avstamp i diskussionen om delad föräldraledighet. I texten rör sig Sahlström ständigt mellan det personliga och det allmänna. Hans tes är att delad föräldraledighet borde vara en självklarhet. Sahlström har utformat kolumnen så att den framstår som en beskrivning av en tankeprocess.

Texten handlar om Sahlströms tankar om delad föräldraledighet. Skribenten åskådliggör tänkandet genom att i texten skickligt röra sig mellan olika plan: det personliga och det allmänna, det som handlar om individen och det som handlar om hela samhället. Sahlströms egna tankar och erfarenheter utgör en fond för texten.

Genom att beskriva de tankar som debatten väcker hos honom visar Sahlström såväl varför han anser att delad föräldraledighet gynnar hela samhället, som vad enskilda familjer har att vinna på att båda föräldrarna är föräldralediga och vilken nytta han själv har haft av arrangemanget.

Sahlström har i tidigare kolumner öppet berättat om att hans fru avlidit efter en lång kamp mot en svår sjukdom. Att han i texten bland annat visar hur han klarar av att ta hand om flera kvinnligt kodade hushållssysslor ska mot den bakgrunden ses som ett argument för och ett exempel på den konkreta nytta enskilda föräldrar och familjer kan ha av delad föräldraledighet.

Kolumn med kommentarer

KOLUMNEN PUBLICERAD I HUFVUDSTADSBLADET 12.2.2020

■ Rubriken är viktig i och med att dess syfte är att fånga läsarens intresse. Här har Fritjof Sahlström gett sin text en rubrik som genast för läsarens tankar till en aktuell debatt om föräldraledighet. Sahlström visar och understryker också vad han tycker om debatten genom det effektfulla bruket av rim i ”platt debatt”.

■ Citatet som inleder själva kolumnen visar med all önskvärd tydlighet vad Fritjof Sahlström tycker om debatten om delad föräldraledighet. Han anser inte att någon debatt behövs. I resten av kolumnen motiverar Sahlström sin ståndpunkt på ett mångsidigt och nyanserat sätt.

■ Här presenterar skribenten vanliga motargument. I och med att skribenten använder sig av absurda och kanske en aning extrema exempel, framstår motparten i en ofördelaktig dager.

■ Skribenten visar sin egen föräldravardag som utgör en kontrast till argumenten mot delad föräldraledighet. Han konkretiserar kontrasten genom att visa att det är han som ser smutsen kring spisen, han som frågar sig om pelargonerna borde vattnas, han som oroar sig för mängden glass i frysen.

■ Skribenten använder sig av ett inkluderande tilltal. Han påpekar dessutom med hjälp av en hänvisning till ett exempel han använt tidigare att folk nog vet vad som är rätt, men att de vägrar acceptera att det är det.

Platt debatt om föräldraledighet

TEXT FRITJOF SAHLSTRÖM

”Hur kan det ändå vara så svårt, med något så självklart?”

Jag följer debatten om delad föräldraledighet och försöker förstå motargumenten men känner att jag är ungefär lika intresserad av dem som av argument för att jorden är platt. Det låter och har sig och munnarna går, om att det är dyrt och svårt och krångligt, om att sedan när män kan bli gravida då kan vi prata jämställdhet, om att till dess är kvinnor ändå i grunden mera föräldrar.

Jag flyter iväg. Tänker att vad smutsigt det är där runt spisen. Tänker att borde pelargonerna vattnas. Har vi manne ännu glass i frysen? Det är eftermiddag på Båtsmansgatan och tanken är trött.

Men sedan är det ju det där med skillnaden mellan tron på att jorden är platt och tron på att det är naturligare för kvinnor att vara hemma. Nämligen att samtidigt som vi utgår från att jorden är rund lever vi fortfarande enligt ”platt-jordade” uppfattningar om män och kvinnor och barn. Hur skulle skillnaden mellan uttagen föräldraledighet annars vara så stor, till exempel?

Så lite repetition. Också om det är att slå in öppna dörrar.

Fler föräldralediga män, ja tack. För barnens skull. För papporna. För mammorna. För disken. För tvätten. För glädjen att få lära sig något nytt. För glädjen att få lära sina föräldrar något nytt. För att kvinnor skall tjäna lika mycket som män också efter att de fyllt trettiofem. För kaffekoppen under eftermiddags-sömmen, när den kommer. För arbete utan dåligt samvete. För jobbresor. Bådas. För insikten om ens ersättlighet på jobbet. För insikten om ens oersättlighet hemma. För att förstå sin partner. För att hen skall förstå dig. För den vardagsjämsällldhet som finns kvar också när barnen inte mera är hemma.

För att. För att, för att, för att, rad efter rad, sida efter sida, skulle det gå att skriva.

Hur kan det ändå vara så svårt, med något så självklart?

Jag är med på att det kan verka jobbigt. Griniga förmiddagar efter dåligt sovna nätter. Förlorad tidskontroll. Allt det där. Men att det är tungt har ingenting med kön att göra. Det är ju inte så att kvinnor skulle gilla allt det besvärliga. De bara kommer inte undan det. Och det kan rimligtvis inte finnas någon, kvinna eller man, som på riktigt tror att det går att vara förälder utan att det är lite motigt ibland.

Lika allmänt känt är hur barn blir till. Konsekvenserna, ekonomiska och andra, är också någorlunda lätta att förutse. Helt omöjligt kan det inte vara att planera så att ens utgifter inte överskrider konsekvenserna av det liv man försöker sätta till världen. Med tanke på allt annat vi anser oss ha råd med: Hur kan någon inte tycka att det är värt pengarna att vara hemma med barn?

Det blir för smått att göra pappors engagemang i sina barn till en ekonomisk fråga. Snarare är det en fråga om rättvisa. Gemensamt barn, gemensamt ansvar, gemensamt kunnande, gemensamt delaktighet. En utgångspunkt, som jag inte ser att behöver så många ytterligare argument för att vara övertygande.

Men för den som ändå vill ha ett: också medan barnen ännu är barn kan det gå så illa att du eller din partner plötsligt är ofrivilligt ensam som förälder. Då är det bra att känna att du kan. Och att den som inte finns mera litar på att du kan. Och att barnen litar på att den som inte finns mera skulle lita på att du kan. Att alla känner att du räcker till. Det är en bra känsla. Den kan bara nås genom att göras. Gör den.

Fritjof Sahlström dekanus vid fakulteten för pedagogik och välfärdsstudier vid Åbo Akademi

■ Skribenten visar med hjälp av uppräknin-gen att fler föräldralediga män - det vill säga en mer jämställd föräldraledighet - gynnar såväl individen som kollektivet.

■ Bland de fördelar som delad föräldraledighet enligt skribenten innebär finns bland annat den enskilda förälderns insikt om sin "ersättlighet" på jobbet och "oersättlighet" hemma (notera kontrasten) och den samhällseliga nytta som skulle uppnås i och med att löne-gapet mellan män och kvinnor skulle överbryggas.

■ Att det är ekonomiskt lönsamt och förnuftigt att pappan jobbar medan mamman stannar hemma är ett av de vanligaste argumenten mot jämställd föräldraledighet. Här bemöter skribenten det argumentet genom att vädja till läsarnas förnuft och känslor: det ska gå att planera ekonomin så att båda föräldrarna har råd att stanna hemma och det är orättvist mot alla om bara den ena föräldern tar hand om avkomman.

■ Dessutom pekar skribenten på att det är att förminska pappornas roll som just pappor om man gör deras delaktighet i barnens liv till en ekonomisk fråga.

■ Skribenten avslutar kolumnen genom att anspela på egen livserfarenhet: delad föräldraledighet är viktigt för att det ger båda föräldrarna sådana färdigheter som är livsviktiga om en av dem skulle dö innan barnen är vuxna.

Det övergripande temat för Ida-Maria Anderssons krönika är könsroller. I sin text närmar sig Andersson fenomenet genom att diskutera de kläder föräldrar klär sina barn i. Poängen i Anderssons text är att de små beslut föräldrar i sin vardag fattar utgående från barnens kön bidrar till att forma barnens uppfattning om vad det innebär att vara man, kvinna och i förlängningen människa. Andersson menar att de könsroller som förknippas med kläderna ofta begränsar, men att föräldrarna genom vardagliga beslut och åtgärder kan undvika att låsa in sina barn i trånga, könade fack. Andersson levererar även exempel på hur vuxna och hela samhället verkar förvänta sig att barn ska klä sig och i förlängningen bete sig. Hon problematiserar, tar avstånd och förklarar sina aversioner och landar till slut i en uppmaning till föräldrarna: att de ska tänka efter och låta bli att indoktrinera barnen i snäva könsroller.

Kolumn med kommentarer

KOLUMNEN PUBLICERAD I VASABLADET 6.2.2020

■ Rubriken är viktig. Dels avslöjar den att kolumnen är skriven av en av de unga skribenter Vasabladet väljer att ge en röst, dels signalerar den genom ett inkluderande tilltal att texten kommer handla om en gemensam angelägenhet.

■ Ingressen öppnar upp rubriken och berättar för läsaren att kolumnen handlar om att föräldrar genom att klä sina barn i ett visst slags kläder också klär sina barn i vissa på förhand bestämda könsroller.

■ I ingressen och det första stycket utnyttjar skribenten själv stereotyper om manligt och kvinnligt. Med hjälp av den kontrast som skapas konkretiserar skribenten det problem hennes text handlar om.

■ Här visar skribenten genom att kontrastera kvinnligt kodat mot stereotypt maskulint hur hon tycker barn borde uppfostras..

■ Här ger skribenten sin argumentation trovärdighet genom att hänvisa till en bok som handlar om det hon talar för: att ge barn möjligast många möjligheter att välja och själva definiera hurdana de är och vill vara.

UNG TORSDAG:

Hur många möjligheter har våra barn?

TEXT IDA-MARIA ANDERSSON

Jag skulle ljuga om jag sa att jag inte blir lite provocerad när jag ser föräldrar klä sina döttrar i rosa från topp till tå, för att sen komplettera utstyrseln med en glittrig rosa väska innehållande en rosa nalle.

Samma sak med småpojkar som alltid kommer till dagis iklädda kamouflagebyxor och spiderman-tröjor. Allt för att så fort som möjligt tydliggöra vad som förväntas av barnet. Glitter, blommor, och prinsessor. Explosioner, superhjältar och kamouflage. Blått eller rosa.

Om jag själv får barn kommer jag klä mina pojkar i klänningar och lacka deras naglar. Dock kommer de också få ha på sig kamouflage och spiderman-tröjor. Jag vill försöka lära dem att det inte spelar någon roll vad de, eller någon annan har på sig.

”Problemet är delvis att vi själva knappt inser hur fort indoktrineringen i normerna sker.”

Ge dina barn 100 möjligheter i stället för två, är en bok av Kristina Henkel och Marie Tomicic, vars titel jag tycker förklarar grundtanken ganska bra. Det handlar inte om att beröva barn saker eller upplevelser, utan att ge dem fler möjligheter, fler upplevelser.

Problemet är delvis att vi själva knappt inser hur fort indoktrineringen i normerna sker. Det räcker med att du tar med ditt barn till en klädaffär för att hen ska lära sig vilka kläder som är "menade" för dem. Avdelningen med barnkläder är så tydligt indelad i pojke/flicka att inte ens en treåring kan missförstå.

Man kan också reflektera över varför det är mer accepterat att klä en flicka i klassiskt pojkiga kläder, än det är att låta en pojke bära rosa och glitter. Kanske för att det kvinnliga fortfarande kopplas samman med mjukhet, eller snarare, svaghet. Pojkflickor är ett känt och accepterat begrepp; dom är lite tuffare, lite starkare än "vanliga" flickor. En flickig pojke är däremot något helt annat, och en sådan ses inte alls på samma sätt.

Diskussionen om könsnormer är så enormt stor, och kläder och utseende är bara en av många ingångar man kan ha. Anledningen till att jag tycker den är relevant är att den är både konkret och vardaglig.

Jag vet att detta ämne är provocerande, men min avsikt är faktiskt inte att provocera, utan att uppmuntra till reflektion. Därför känner jag mig tvungen att påpeka; nej, jag tycker inte att vi ska tvinga våra barn att bli könlösa klumpar, eller att någon ska tvinga på sin son en prinsessklänning mot hans vilja.

Oavsett vad man tycker om genusmedvetet föräldraskap eller könsnormer, tror jag de flesta kan hålla med om att hur ett barn klär sig inte borde vara en så stor fråga.

Att vara barn är omtumlande, förvirrande, och stundvis skrämmande. Ska vi dessutom tvinga på dom ett invecklat system av klädkoder, där ett plagg av fel färg eller modell kan leda till att man stämplas och retas av sina vänner på dagis eller skola? Det är väl meningen att vi ska lära barn att inte göra fördomsfulla beslut baserade på utseende eller klädsel?

Ida-Maria Andersson studerar journalistik vid Umeå universitet

■ Här förankrar skribenten texten i en sådan vardaglig miljö som man kan tänka sig att läsarna lätt känner igen. Det här är ett sätt att göra texten relevant för dem som läser.

■ Här förklarar skribenten varför hon tycker att det är bra att tala om kopplingen mellan kläder och könsroller. Samtidigt antyder hon genom bruket av orden "konkret" och "vardaglig" att detta med kläder och könsroller är ett problem som inte behöver vara svårt att åtgärda.

■ Skribenten förutser läsarnas reaktioner och värjer sig mot de kommentarer hon vet att texter om barn och könsroller brukar väcka. Genom att göra detta signalerar hon att hon har förståelse för läsarnas reaktioner och att hon inte är ute efter att döma någon.

■ I slutet av texten upprepar skribenten sin åsikt genom att ställa retoriska frågor som uppmanar läsaren till reflektion.